

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov
ob pol 11. dopoldne.

UPRAVIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici šte. 6, II., in
uraduje za stranke od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer.
Inserati: enostopna petštiričica 30 vin., pogojen prostor, poslana
in reklame 40 vin. — Inserate sprejema upravištvo.
Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

Reklamacije lista so poštnine proste.

PRENOSNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8
(tiskarna I. nadst.). Uradne ure za stranke so od 10. do 11.
dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelje
in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne
sprejemajo.
NAROČNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za
Avstro-Ogrsko in Bosno K 21-60, polletna K 10-80, četrtletna
K 5-40, mesečna K 1-80; za Nemčijo celoletno K 26-40; za
ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36-—.

Posamezne številke po 8 vin.

Štev. 344.

V Ljubljani, v torek dne 30. julija 1912.

Leto II.

Vabilo na naročbo.

Zarja izhaja vsak dan ob 11. dopoldne in
stane naročnina

Za avstro-ogrsko kraje:	
celoletna	K 21 60
polletna	" 10 80
četrtletna	" 5 40
mesečna	" 1 80

Za Nemčijo:	
celoletna	K 26 40
polletna	" 13 20
četrtletna	" 6 60
mesečna	" 2 20

Za ostalo inozemstvo celoletno 36 kron
in sicer s pošiljanjem na dom ali po pošti. Na-
ročnino je pošiljati naprej.

Posamezna številka 8 vin. v administraciji
in tobakarnah:

Naročnina se pošilja pod naslovom: Uprav-
ništvo „Zarje“ v Ljubljani.

Turški nauki.

Na Turškem je zmešnjava tako popolna,
da niti najboljši poznavalci ondotnih razmer
ne morejo natančno povedati, kaj da pomenijo
in kakšne smotre da imajo vse te homatije, o
katerih si poročila tako nasprotujejo kakor
vesti o zmagah in porazih v Tripolitaniji. Nihče
ne more zanesljivo uganiti, kakšen je dejanski
polažaj v deželi, koliko moči ima ta in ona
stranka, na koga se more opirati nova vlada,
koliko pristašev ima parlament in kakšno je
resnično razpoloženje med ljudstvom. Časni-
karji in čitatelji se ne morejo pritoževati, da
ni vestí; turh pač sedaj ni od nikoder toliko ko-
likor iz Turčije, kakor da se je otomansko ce-
sarstvo zaobljubilo, da bo letos skrbelo za
časopisje v dobi kislh kumar in dopustov.

Ali iz vseh teh poročil vendar ni dobiti
prave jasnosti, popolne, vsa vprašanja rešujoče
jasnosti. Posebno ni dobiti odgovora na vele-
važno vprašanje, kaj pravzaprav hoče opozi-
cija, kaj nameravajo uporni častniki, kakšno je
razmerje med oficirskimi organizacijami in po-
litičnimi strankami. Da se mladoturkom slabo
godi, je očitno; ali kaj prihaja za njimi? Česa
je pričakovati, če bodo mladoturki popolnoma
porazili? So li tisti, ki silijo zdaj na površje
in se bahajo s svojo močjo, naprednejši ali re-
akcionarniji od mladoturkov.

Že z Albanijo je reč nekoliko komplicirana.
Deloma je tamkajšnja vstaja prav simpatična;
ali meni nič tebi nič se človek ne more ogre-
vati za ta punt, ki ima v marsikaterem oziru
prav nazadnjaško barvo in o katerem se tudi
ve, koliko je tujih prstov vmes. Če zahte-
vajo Albanci avtonomijo, je to prav lepo; ali
tudi ta beseda nima tako trdno določenega po-
mena, da se ne bi dala na različne načine raz-
lagati, in kdor ve, kakó sovražno so Arnavti
nastopali proti prebivalstvu drugih narodnosti
na Turškem, se ne bo dal zaslepi s prazno
besedo, v katero se nazadnje lahko vtakne
kdove kakšen pomen.

Marsikdo se danes na Evropi ogreva
za Albance, ki bi se zgrajal, če bi kdo le teo-
retično omenjal take reči, kakršne zahtevajo
Albanci v imenu svobode. Pri nas n. pr. bo
kmalu prepovedano nositi pipec v žepu; Al-
banci zahtevajo pravico, da smejo biti oboro-
ženi, kolikor se jim ljubi. Čim bi pri nas kdo

sprožil tako misel, bi bili hipoma vsi stebri
družbe pokonci in bi dokazovali, da skrbje v
urejeni državi oblasti same za osebno varnost
ter da nosijo samo roparji puške in handžarje s
seboj. Na to stališče se je postavila tudi Tur-
čija, ko je strmoglavila Abdul Hamida, češ če
ne dovolimo Turkom, da bi nosili cel arzenal
orožja na sebi, ne dovolimo tega privilegija niti
Arnavtom. Prav tako bi naši zagovorniki sve-
tega družabnega reda glasno poklicali po poli-
ciji, ako bi kdo rogovilil proti obvezni vojaški
službi; Albanci, ki se puntajo za to, ker no-
čejo opravljati vojaščine, so pa takim pokro-
viteljem reda zelo simpatični. — Albanci no-
čejo plačevati davkov; to bi bil pri nas smrten
greh; ali ljudje, ki nam zamerejo, če zahtevamo
je pošteno reformo davkov, povečujejo. dav-
kom sovražne Albance.

Če pa je že albansko gibanje tako zloženo,
da se ne more nabiti na eno kopito in soditi
po eni formuli, je še težje izreči pravo mnenje
o ostalih turških homatijah in njih ciljih. Mnogo
grehov imajo mladoturki na svoji vesti; mnogo
nad so prevarili, veliko vode so nalili v svoje
vino, mnogo svojih lastnih zahtev so zatajili,
svojo oblast so branili z nezakonitostjo in z na-
silstvom. In kljub temu je dvomljivo, če je
vredno želiti njih padeč. Zakaj vsaj o enem
delu opozicije je znano že iz prejšnjih časov,
da skriva pod liberalnim plaščem prav nazad-
njaške namene, in nikakor ni dobro znamenje,
da so se druge skupine opozicije družile z njo.

Ali nekaj je vendar sredi vse zmede očitno:
Upor, kateremu se je najprej umaknil vojni mi-
nister, potem mornariški minister in naposled
vsa vlada, je zopet vojaški, oficirski.

Pravemu lojalnemu podaniku kakšne »ci-
vilizirane« evropske države se mora to zdeti
nerazumljivo. Oficirji, ki odstavljajo vlado? Ofi-
cirji, ki zahtevajo razpust parlamenta? Ofi-
cirji, ki žugajo, da bodo marširali proti Cari-
gradu? Oficirji vseh stopinj, med njimi tudi ge-
nerali. Kako je to mogoče? ... Nazadnje se
glasi sodba: Eh, to je divja dežela, tam ni kul-
ture, kljub moderni navlaki je to še vedno stara
Turčija.

Tako enostavno se pa ta reč vendar ne re-
šuje. Turška vojska v celoti ni nič slabša od
kateri koli druge; svojo izobrazbo je dobila
od nemških oficirjev, mnogo njenih častnikov
je študiralo po evropskih deželah in izdavnica
je disciplina turškega vojaštva na dobrem
glasu. Ali ta armada je vendar izvršila revol-
ucijo, ki je pripravila Abdul Hamida od pre-
stola, iz te armade dezertirajo celi oddelki v
hribe, celi bataljoni te armade prisegajo, da ne
bodo streljali na Albance, oficirji te armade žu-
gajo, da bodo marširali proti Carigradu!

Eh, tako je na Turškem — pravijo ljudje,
ki bi sami sebe radi preslepili. Turška necivi-
liziranost hita biti zadostna razlaga vseh teh
gotovo nekoliko čudnih pojavov.

Pa ni! Zakaj take zanimive reči se niso
godile samo na Turškem. Zgodovina zadnjih
let obsega še več poglavij podobne inter-
esantne vsebine. Na primer Portugalsko. Kralja
Manuela je z ysem spoštovanjem preganlo vo-
jaštvo, portugalsko republiko je postavila na
mesto monarhije, armada in mornarica.

In še več takih slučajev. Na primer Ki-
tajsko. Ravno tiste čete, ki so evropsko iz-
vežbane, so dvignile zastavo revolucije; kitaj-
ska monarhija in mandžurska dinastija sta padli
in kitajska republika se je ustanovila z ba-
joneti in kanoni armade.

Malo spominjanja bi utegnili pokazati, da
so v manjšem obsegu tudi drugod vojaške sile
igrale drugačno vlogo, nego jim je bila name-
njena od gospodujočih faktorjev. Grob
Aleksandra in Maše ter nekdanji francoski ofi-
cir Petar Karagjorgjevič bi to lahko potrdili.

Na Ruskem bi se našli podobni dokazi tja
do zarote dekabristov. . . . Še dalje nemara ni
treba posegati v preteklost.

»Armada je stebel trona, meč in ščit do-
movine, varuh reda proti zunanjam in notra-
njim sovražnikom« . . . tako po priliki se de-
finira namen in naloga vojaštva v najuradnej-
ših spisih. Kapitalizem, ki je pravi gospodar
naše dobe, pa smatra militarizem za svojo
desno roko. Ali glasno govoreča dejstva ka-
žejo, da tiče v oboroženi organizaciji nevar-
nosti, na katere navadno ne mislijo tisti, ki se
poslužujejo oborožene sile za svoje namene. En-
krat se je ta nevarnost obrnila proti Manuelu,
enkrat proti Abdul Hamidu, zdaj pa proti mlado-
turkom. Proti komu jutri, se še ne ve. Toliko
se pa že danes vidi, da se tudi meč militarizma
lahko obrne proti svojim lastnim gospodarjem,
kadar pride pravi čas.

Deželni glavar na visokem konju.

(Dopis z dežele.)

»Setz deinen Fuß auf ellenhohe Socken,
setz dir Perücken auf von Millionen Locken,
du bist am Ende, was du bist.« — Dr. Šusteršič,
advokat v Ljubljani, po milosti naših duhovni-
kov deželni glavar Kranjske, se je izjavil v seji
deželnega zbora, da ne čita svoji stranki na-
sprotnih slovenskih listov. Ta dr. Šusteršič je
baje tudi voditelj klerikalne stranke na Kranj-
ski in kolikor dopušča dr. Benkovič in kak
klerikalni advokat na Primorskem, tudi vodi-
telj vseslovenske klerikalne stranke. Nekateri
naši duhovniki ga kot vodjo priznavajo. Kakor
se je videlo na Šuklju, to priznavanje ni dosti
vredno, to je priznavanje na odpoved in doktor
Šusteršič ne dobi deset glasov, ako bi ga du-
hovniki odslovili. Šuklje zdaj ne dobi mandata,
razven če ga volijo veleposestniki namesto
dr. Schwega. — In Šuklje je, kar se dostaja
intelektu in občne omike za par glav višji od
dr. Šusteršiča. Kako so Šuklju po vstopu v
klerikalno stranko naši duhovniki hvalili! Mi-
slili so, da ga postavijo za voditelja stranke in
zdaj, ko so ga odslovili, zdaj jim je prototip
vsega grdega na Slovenskem in spominjajo se,
kaj so duhovni sobratji pred 25 leti o njem pisali
in govorili in ravno isti katoliški duhovnik, ki
ga je poljubljaval pri odhodu z mesta deželnega
glavarja, mu je z ozirom na preteklost vrgel v
obraz: Šuklje je Šuklje, ven z njim iz naše
stranke! Tedaj taka čast ni dosti vredna, tar-
pejska skala je prav blizo sedeža deželnega gla-
varja in voditelja klerikalne stranke na Sloven-
skem, ki ne čita svoji stranki nasprotnih časo-
pisov, oziroma, ki v seji deželnega zbora to iz-
javlja.

Ali se da misliti kaj bolj neumnega, kakor je
ta izjava? Voditelj kake stranke mora čitati
časopisje nasprotne stranke že na vse zgodaj,
da izve, kaj ti nasprotniki delajo, kako vodijo
boje proti njegovi stranki. Deželni glavar ima
dolžnost, da spoznava mnenje vsega prebival-
stva, pa vsaj tistih rojakov, ki se javljajo v ča-
sopisju. To je del javnega mnenja. In deželni

glavar, kateri je prišel kvišku s pomočjo du-
hovenstva, ki deluje med analfabetnim kmetom,
ima še le prav dolžnost, da izve, kaj pravijo sta-
novniki, ki znajo brati in pisati, ker tisti so baje
gonilne sile narodnega razvoja povsod drugod
in menda tudi na Slovenskem. Deželni glavar
v vseh časih si mora znati predstavljati delo-
vanje vseh stanov v deželi, v kateri je glavar,
ker drugače je in ostaja revež v vodstvu, ne
ve spoznavati gospodarstva v deželi, katerega
se udeležujejo gotovo tudi njemu nasprotni
strankarji, ne ve spravljati teh delavcev, koli-
kor premore deželni glavar, v sklad s prapro-
ducenti-kmeti, ki so v zdajšnjem gospodarstvu
vezani na mestne sloje, kakor leti na kmete.
Tisoč in tisoč vezi veže te producente med sabo
in v časopisju se izraza mnogo gospodarskih,
etičnih, kulturnih teženj, ki morajo zanimati
glavarja deželne uprave. Ne da bi zahteval
kdo od dr. Ivana Šusteršiča, da bi kot deželni
glavar bil objektivno napram vsem strankam
v deželi; kaj takega presega duševni horizont
njegov, ali navadna pamet uči vsacega misle-
čega človeka, da se briga za to, kaj onegavi nje-
govi stranki nasprotna politična, gospodarska
stranka, ker drugače ostaja nevednež v tem,
kar se godi v njegovi bližini. »Kein Mensch hat
so sehr Recht, daß der andere neben ihm voll-
kommen Unrecht hätte.« Ljudstvo pravi: treba
poslušati obe plati zvona. In kaj vse še bi se
dalo navesti v dokaz tega, da ima deželni gla-
var kot tak, kot vodja stranke naj že bo ne-
vednež kakor hoče — biti dobro informiran o
počenanju vseh političnih in gospodarskih
strank v deželi!

Pri nas na Slovenskem je dosti častiljubja,
pa tudi dosti in preveč ošabnosti, ohole nadu-
tosti, precenjevanja lastnih zmožnosti, lastnega
dela. Dosti je rojakov, o katerih se sme trditi,
da o sebi resno mislijo: prvi sem jaz, potem
dolgo nič in potem še le gospod Bog. Ako se
pomisli, koliko velikih duhov je najti med več-
jim in omikanimi narodi, ki pa tako lepo
skromno hodijo po svetu in če se ozremo na
naše talente-literate začeni s Prešernom, ki so
vsi skromno opravili svoje življenjsko delo, se
nam kaj čudno vidi, ako kak politikar manjše
mere in bodi tudi večje, pulta in se šteje bog
ve za kakega velikana. Največja politična ta-
lenta, kar jih je v zadnjem stoletju zraslo pri
nas na Slovenskem v meščanskem svetu in ki
sta tudi imela primerno omiko, sta bila doktor
Schwegel in Šuklje. Oba sta zdaj šla v penzijo
kot politika. Povejte, kaj večjega sta ta dva ko-
ristila? Prav prav malo; vse smo doma sami
storili, kar je napredka v našem narodu. Kaj
so avstrijski državniki do sedaj storili dobrega
slovenstvu? — O da, zadaviti so pomagali v
poslednjih desetletjih (glej zadnjo statistično
izveščje) več tisoč Slovencev in več tisoč je šlo
vsled državnih dobrot v dežele kuljev dela
iskat.

Ko pregledata Schwegel in Šuklje svoje po-
litikovanje in delo v njem, morata priznati, da
tudi njihova ponižna vladna služba ni koristila
našemu narodu. Zgodovina slovenskega nara-
da v prošlem stoletju, povej kaj so narodu
koristnega zbavili Tomani, Poklukarji, Schwe-
gel, Šuklje in kaj za božjo voljo dr. Ivan Šu-
steršič!

Tedaj tudi iz tega pogleda ne moremo pri-
znovati bodi kateremu kranjskemu deželnemu
glavarju v preteklih desetletjih, da se postavlja
kot kakor bog nad vse, in nemara je iskati v
navedeni Šusteršičevi izjavi, da ne bere njegovi

EMILE ZOLA:

Rim.

In zdaj se je zgodilo nekaj nezasišanega.
V rastoči ekaltaciji, razvneto od silnega pla-
mena ljubezni se je začela brez naglice slačiti.
Najprej je padla lopica s telesa, zasvetile so
se bele roke, hle rame; potem so zdrsnila krila
dol, bela noge, beli gležnji, oproščeni črevljev,
so zvezetile na preprogi; potem je izginila zad-
nja ovedja, kos za kosom in belo telo, bele prsi,
bela bedra so se razvila v čudežnem belem
cvetu. Z navnim pogumom, z nebeškim poko-
jem, kakor da je sama, je odložila vse do zad-
nje tenčice. Kakor velika lilija je stala v svoji
čisti nagoti, v svojem brezbriznem, za noben
človek se menečem kraljevem dostojanstvu,
da je mračna soba zažarela in zadila od le-
pote njenega telesa. Bil je čudež krasote, živo
uresničenje najlepših marmornatih podob. Vrat
kraljice, prsi boginje boja, od ramen do pete
ponosna gibčna črta, svete obline udov in bo-
kov. In bila je tako bela, da ni noben marmorni
kip, noben golob, da sam sneg ni bolj bel.

»Moj Dario, tukaj sem, tukaj sem!«
Pierru in Viktorini je bilo, kakor da gle-
data prikazen, kakor da je veličastno vzplam-
tela sveta vizija in ju potlačila na kolena. Vik-
torina se ni niti zgenila, da bi ustavila njeno
prečudno vedenje; premagalo jo je tisto z gro-
zo prepojeno spoštovanjem, ki ga človek občuti
vpricho ljubezenske ali verske blaznosti. Pierru,
vsemu odrevenemu, pa je bilo, kakor da je
zavelo mimo njega nekaj tako velikega, da ni
bil sposoben mišesar drugega kakor grozopol-
nega občudovanja. Ta snežena, kakor lilija bela
nagota, ta čista, plemenita devica, katere telo je
žarelo v lastni svetlobi, v sijaju v njem goreče
mogočne ljubezni, mu ni dihala nič nečistega.
Kakor resnična, zvesta, od genija ozarjena
umetnica, ga tudi ona ni žalila.

»Moj Dario, tukaj sem, tukaj sem!«
In ko je legla, je Benedeta vzela umirajo-
čega Daria v naročje. Njegove roke so imele
le še toliko moči, da so se sklenile okrog nje.
To je pravzaprav hotela kljub svojem nav-
deznemu miru, kljub vztrajnosti svoje čistosti,
pod katero je razsajal plamteči vihar požara.
Pnomer, tudi ob mirnih urah, jo je trpinčila ta
sila. Zdal, ko je strašna usoda posegla po lju-
bem, da ji ga vzame, se ni več hotela vdati pre-
vrgi; ni ga hotela izgubiti, ne da bi se mu
vdala, ko je bila tako abotna, da se mu je od-
rekala takrat, ko sta še oba žarela od smehlja-
joče nežnosti in sile. V njeni blaznosti se je
razodel upor narave; bil je nezavedni krič
žene, ki noče neplodna umreti, brez koristi ka-
kor seme, zanešeno od sovražnega vetra, da ne
vzkali nobeno življenje več iz njega.

»Moj Dario, tukaj sem, tukaj sem!« Objela
ga je s svojimi nagimi udi, z vso svojo nago
dušo. Ta trenotek je Pierre opazil na steni nad
vzglavjem postelje grb rodu Boccanera, star na
lilastem baržunu z zlatom in barvastu svilo
izvezeno pano. Da, to je bil krilati zmal, pihajoč
v plamen, to je bilo divje, ognjevito geslo
»Bocca nera, alma rossa« — črna usta, rdeča
duša. — od tuljenja zatemnela usta, v duši pa
plamteči žar vere in ljubezni. Ves strastni,
vroči rod s svojimi tragičnimi legendami je zo-
pet vstal, da požene svojo zadnjo krasno hčer v
to strašno in hudo zaroko v smrti. Ali pogled
na izvezeni grb je zbudil v njem še drug spo-
min — spomin na sliko Cassije Boccanere, lju-
bimke, sodnice, ki se je bila s svojim bratom
Eredom in s truplom svojega ljubega, Flavija
Corradinija, vrgla v Tiberio. Ni li bil to enak ob-
rupen objem, ki je hotel premagati smrt, enaka
divjost, ki se je vrgel s truplom ljubljenega, iz-
voljenega, edinega v brezdnó? Obe — ta, ki
se oživlja zopet tu gori na sliki, in ta, ki umira
tu doli s svojim ljubim — sta si podobni z

enakimi koprnečimi ustni in z enakimi velikimi
sanjavimi očmi v enakih okroglih, razumnih in
trmastih obrazih kakor dvojice sester. Bilo je,
kakor da je druga le duh prve, ki se je vrnil.

»Moj Dario, tukaj sem, tukaj sem!«
Celo večnost — nemara sekundo sta bila
objeta. Ona se mu je vdala z besnočo, s sveto
besnočo, ki sega preko življenja v temno ne-
skončnost neznanega, ki se je imelo zdaj zanjo
pričeti. Brez strahu, brez gnusa pred boleznijo,
ki ga je izpremenila, da ga ni bilo spoznati, se
je z njim pomešala, z njim stopila; on pa, ki je
izdihnil v tej veliki sreči, katere blaženost je
naposled okusil, je obelzjal, trdno sklepajoč roke
okrog nje, kakor da jo odnaša s seboj. Tedaj pa
se je zgodilo — bodisi iz bolesti zaradi nepo-
polne posesti, ob misli na brezkoristno deviš-
tvo, ki se ni moglo več oploditi, bodisi v naj-
višji radosti, da se je z vso silo njene volje
vendar in vendar izvršil zakon — tedaj se je v
tem objetju onemoglo smrti zlit tak silen tok
krvi v njeno srce, da je počilo. Tesno sklen-
jena, za večne čase v njegovem naročju je le-
žala mrtva v objetju svojega ljubega.

Začul se je stok; Viktorina se je približala
in je razumela vse. Tudi Pierre je vstal; dvigan
od veličastnega pogleda je trepetal od občudo-
vanja in ihtenja.
»Le poglejte, le poglejte!« je jecljala služ-
kinja s pridruženim glasom. »Nič več se ne gane,
nič več ne diha. Ubogo moje dete, ubogo moje
dete! Mrtva je!«
Duhovnik pa je mrmral:
»Moj Bog, kako sta lepa!«
To je bilo res; še nikdar ni sijala taka
vzvišena, taka žarka lepota z mrtvaških ob-
razov. Pravkar še prsteno in ostarelo Darifevo
lice je pobledele in se požlahnilo kakor mar-
mor, poteze so se kakor v vzhiceniosti nepo-
pisne radosti raztegnile in izenačile. Benedeta
je ostala zelo resna; strastno energična guba

ji je ležala okrog usten, skrajno beli obraz pa
je izražal bolešno, neskončno blaženost. Nji-
ju lasje so se izpremešali, široko razprte, glo-
boko zroče oči so se gledale z večno skladno ne-
žnostjo. Bila je za vse čase združena, z vsem
čarom svoje zveze v neumrjivosti preseljena
dvojica, ki je premagala smrt, vzhicena lepota
neumrjоче, zmagovite ljubezni je žarela od nje.

Ali naposled je zaihtela Viktorina in v njen
jok so se mešali glasovi tožbe, da je bilo ma-
homa vse navskriž. Pierre, ves zmeden, ni mo-
gel razumeti, kako da se je soba nenadoma na-
polnila z ljudmi, ki jih je razvnela nekakšna
obupna groza. Kardinal je bil pač prihitel z don
Vigilijem. Nedvomno je pripeljal doktor Gior-
dano to minuto tudi v bližnji smrti njenega
nečaka obveščeno Serafino; zakaj zdaj je bila
tukaj, omočena od strel, ki so druga za drugo
zadevale ta dom. Doktor sam je bil vznemirjen
od čuda kakor stari zdravnik, katerih izkuše-
nost se vsak čas preplaši vpricho dejstev, pa je
iskal kakšno razlago, rekoč z obotavljanjem,
da gre morda za otekline v žili, morda za em-
bolije.

Viktorina se mu je drznila seči v besedo.
Bolest jo je, služkinjo, zenačila z gospodarji.
»Oh, gospod doktor, preveč sta se ljubila!
Ni li to dovolj, da sta skupaj umrla?«
Donna Serafina je poljubila draga otroka
na čelo in jima je hotela zatisniti oči. Ali ni se
ji posrečilo; trepalnice so se odpirale, čim se je
odmaknil prst in oči so se zopet zasmehljale,
izpremenjavajoče otrplo nežnost svojega več-
nega pogleda. Ko pa je dejala, da je zaradi do-
stojnosti treba ločiti trupla in poizkusila razve-
zati ude, je Viktorina zopet zaklicala:
»O, signora, signora, saj jim še polomite
roke. Le poglejte, človek bi mislil, da so prsti
zarasli v rame. Nikoli, nikoli se ne izpustita.«

Stranki nasprotnih slovenskih časopisov, nemarna, neopravičena ošabnost politika, ki si domišljuje, da stoji na krmilu vse velike države in se ne more brigati za kretanje malega slovenskega narodiča tam doli kje na jugu države, ali je tako isok gori v oblakih, da je vse pod njim l golazen. Kaj bo ostalo od dr. Šusteršičevega javnega dela, ko bo moral drugemu prepuštili mesto deželnega glavarja in vodstvo klerikalne stranke! — Ne en govora ne postavljamo med prve govornike parlamenta, ne ena poteza v njegovem parlamentarnem delu ni pridobila narodu, h kateremu spada, kako boljše šanco za življenje in tudi avstrijski klerikalizem mu ne more priznati bodi kako mesto, kakor ga zavzemajo na Nemškem v rajhu posvetni voditelji klerikalizma. Dr. Missia ga je sojal — pa: wie er si h räuspert, wie er spuckt — pa še to tako bahajo, da je naravnost gnusno.

Prošnjo imamo do vlade: naj nikar ne predlaga cesarju, da dá dr. Ivanu Šusteršiču plemstvo, tudi najmanjše ne, ker drugače se bo treba izseliti iz dežele! — Na Slovenskem je precej ljudi, ki le drhtijo po plemstvu; — usmilite se nas družih, ki smo zadovoljni s svojimi poštenimi imeni! —

Da bi le kak vnanji žurnalist te glavarjeve duhovitosti ne staknil in je ne obelodanil! Nemci bi djali: Und dieser ist Doktor juris — wie dummi müssen erst die anderen Leute sein! — Deželnega glavarja prosimo prav lepo, naj take duhovitosti hitro stisne nazaj, preden zapustijo zobove, drugače bomo prosili naše gosposde duhovnike, da postavijo kakega deželnega poslanca iz kurije veleposvesta za deželnega glavarja, plemenitnika starejše familije in starejše zlahtnosti, ki bo kot deželni glavar razumel vsaj navaden takt in ne bo tako visoko nosil glave.

Ljubljana in Kranjsko.

— Nekaj odgovora. Glasilo »Učiteljske tiskarne« (»Dan«) je prevzelo dedščino pokojnega »Jutra«. Če le more, napada socialne demokrate — menda iz hvaležnosti učiteljstva do stranke, ki je najboljša in najiskrenejša prijateljica šole. Da se laže, da natolcuje in obrekuje, to se razume pri »Dnevu« samoobsebi. V št. 207 z dne 26. julija napada mene na »svoj način«, češ, da so v Mostah voliči pokazali, da se ne strinjajo »z umazano in smrdljivo politiko Antona Kristana«. Resnici na ljubo morem pač konstatirati, da jaz — žal — nisem imel prav nič časa utikati se v moščanske volitve. Torej ni mogel nikdo obsojati moje »politike«. Dalje je ostudna laž, da sem se jaz v nedeljo v Mostah (to je na dan volitev) izrazil proti nekemu, da je prav, da so zmagali klerikalci. Prvič je zame vse eno, če so klerikalci gospodarji občine ali pa taki liberalci, ki stresajo po »Dnevu« svoje neumnosti. Drugič ob času, ko sem bil v Mostah, še izid volitev ni bil znan in o izidu nisem z nikomur mogel govoriti. Kdor pozna mene, ve, kako velika in nesramna laž je, ko piše »Dan«, da sva jaz in »Kocmur delala s klerikalci načrte.« Izjavljam, da ne poznam osebo niti Oražina, niti koga drugega, ki vodi klerikalno politiko v Mostah — o moščanskih volitvah nikdar in nikoli nisem z nobenim klerikalcem govoril. To izjavljam zato, da vedo čitatelji »Zarje« kakšni lažnjivci in obrekovalci so pri »Dnevu«. Ant. Kristan.

— Krščanska strovošt pred sodiščem. Včeraj se je pred ljubljanskim okr. sodiščem zagovarjal znani klerikalni kričač Franc Mrcina, občinski tajnik v Mostah. Pred časom je prišla k njemu žena Platovškova v občinsko pisarno in ga prošila za svojo knjižico. Tajnik Mrcina je ženo brez poduka nahrulil, da naj gre iskat knjižico v bolnico. Ona pa je nekoliko razburjena položila roko na mizo in izjavila: Jaz sem knjižico oddala občini in zahtevam tudi, da mi jo občina vrne. Navzoči kumpan Mlakar se je oglašil na to: Skozi okno jo ven vrzi. Mrcina je skočil na to k ženski, jo prijel od zadaj z obema rokama za ramo, jo stresel in pahnil v zaprta vrata. Nato je stopil za njo,

MARK TWAIN: Ljudožrci na železnici.

(Koniec.)
Mr. Gaston: »Naletela bi na odpor, in po pravilniku bi obležala en dan, kar bi povzročilo zamudo, kateri se hočete izogniti. Gospod iz Novega Jerseyja —«

Mr. Van Nostrand: »Gospoda moja, tujec sem med Vami, odklikovanja nisem iskal, ki me je zadelo, in moja skromnost se protivi —«

Mr. Morgan iz Alabame (ga prekine): »Predvprašanje.«
Predlog je bil sprejet in s tem nadaljna debata odrezana. Tudi predlog, da se izvoli predsedstvo, je prodril in gospod Gaston je bil imenovan za predsednika, gospod Blake za zapisničarja; gospodje Holcomb, Dyer in Baldwin so bili izvoljeni v volilni odbor, ki ga je imel gospod R. M. Howland kot upravnik živeža pri volitvah podpirati.

Nato je bil sklenjen poluren odmor, med tem so se vršila separata posvetovanja. Na dano znamenje se je zbor zopet sešel, in odbor je priporočal za kandidate gg. Jurja Fergusona iz Kentuckija, Lucijana Hermana iz Louisiane in W. Messicka iz Colorado. Poročilo odbora je bilo sprejeto v vednost.

Mr. Rogers iz Missourija: »Gospod predsednik, ker je poročilo zbornice predloženo, predlagam sledeči dodatek: namesto g. Hermana je vstaviti g. Lucijana Harrisa iz St. Louis, ki ga vsi poznamo kot poštenjaka. S tem nikakor nečem postavljati v senco plemenitega značaja in visoke pozicije gospoda iz Louisiane — tega namena nimam. Zelo ga čislam in spoštujem kakor ostali zborovalci; ampak, gospod moja, nihče si ne more prikriti dejstva, da je izgubil teden več mesa kakor kdorkoli drug — nihče ne more utajiti, da je odbor postopal brez glave, bodisi iz nemarnosti ali iz še hujšega vzroka, to je predlagal moža, ki ima mogoče najčistejšo

nemška večina svoj čas potepala v občinskem svetu. Tedaj je liberalni poročevalec Štembov zvesto sekundiral znanemu nemško nacionalnemu hujšaču Panmerju in »Slov. Narod« je odloznil nastop Nemcev in liberalcev proti opravičeni zahtevi delavstva celo branil z abderitsko trditvijo, da je taka zahteva neizvedljiva. Da je mezdna klavzula lahko izvedljiva, ste že v »Zarji« dokazali z neštevilnimi zgledi iz občinskega gospodarstva drugih mest, kjer se je povsod prav dobro obnesla in kjer so se zanjo ponekod celo uvidevni in razumni podjetniki zavzemali. Da je izvedljiva mezdna klavzula, pa je pokazal odsek za nadziranje kanalizacijskih del sam, ki jo je sprejel med pogoje in s tem popravil greh občinskega sveta oziroma njegove večine. Minimalna mezda 3 K v resnici ni visoka in naloga mestne občine bi bila v sedanjem času draginja, da vzdigne običajne mezde in pomnoži s tem kupovalno silo svojega prebivalstva, ampak kot prvi korak je pozdravljati tudi ta skromni uspeh, saj se je mestnim očetom ta predlog še pred nekaj tedni zdel neizvedljiv ali pa vsaj nevaren eksperiment in toliko duševne gibkosti ni zahtevali od teh konservativcev, da bi se od včeraj na danes izpremenili v čile in radikalne socialne reformatorje. Zlasti pa bo blagodejno vplivala določba glede na zdrava stanovanja in na zavarovalne predpise in se ob strogi kontroli utegne preprečiti ponovitve škandala, ki je v tem pogledu vladal pri delih v Gruberjevem kanalu. Po vsem tem me je zanimalo izvedeti, kakšno stališče zavzema »Slov. Narod«, ki je bil še pred kratkim zaverovan v neizvedljivost Kristanovega predloga: ali se je iz Savla prelevil v Pavla, ali še vedno ponavlja staro melodijo. Prebrskal sem zadnje številke in odkril, da je sprejel mezdno klavzulo popolnoma zamažal. »Stara metoda liberalnega glasila, da z debelim molkom skriva svoje blamaže!

— Nekaj odgovora. Glasilo »Učiteljske tiskarne« (»Dan«) je prevzelo dedščino pokojnega »Jutra«. Če le more, napada socialne demokrate — menda iz hvaležnosti učiteljstva do stranke, ki je najboljša in najiskrenejša prijateljica šole. Da se laže, da natolcuje in obrekuje, to se razume pri »Dnevu« samoobsebi. V št. 207 z dne 26. julija napada mene na »svoj način«, češ, da so v Mostah voliči pokazali, da se ne strinjajo »z umazano in smrdljivo politiko Antona Kristana«. Resnici na ljubo morem pač konstatirati, da jaz — žal — nisem imel prav nič časa utikati se v moščanske volitve. Torej ni mogel nikdo obsojati moje »politike«. Dalje je ostudna laž, da sem se jaz v nedeljo v Mostah (to je na dan volitev) izrazil proti nekemu, da je prav, da so zmagali klerikalci. Prvič je zame vse eno, če so klerikalci gospodarji občine ali pa taki liberalci, ki stresajo po »Dnevu« svoje neumnosti. Drugič ob času, ko sem bil v Mostah, še izid volitev ni bil znan in o izidu nisem z nikomur mogel govoriti. Kdor pozna mene, ve, kako velika in nesramna laž je, ko piše »Dan«, da sva jaz in »Kocmur delala s klerikalci načrte.« Izjavljam, da ne poznam osebo niti Oražina, niti koga drugega, ki vodi klerikalno politiko v Mostah — o moščanskih volitvah nikdar in nikoli nisem z nobenim klerikalcem govoril. To izjavljam zato, da vedo čitatelji »Zarje« kakšni lažnjivci in obrekovalci so pri »Dnevu«. Ant. Kristan.

— Krščanska strovošt pred sodiščem. Včeraj se je pred ljubljanskim okr. sodiščem zagovarjal znani klerikalni kričač Franc Mrcina, občinski tajnik v Mostah. Pred časom je prišla k njemu žena Platovškova v občinsko pisarno in ga prošila za svojo knjižico. Tajnik Mrcina je ženo brez poduka nahrulil, da naj gre iskat knjižico v bolnico. Ona pa je nekoliko razburjena položila roko na mizo in izjavila: Jaz sem knjižico oddala občini in zahtevam tudi, da mi jo občina vrne. Navzoči kumpan Mlakar se je oglašil na to: Skozi okno jo ven vrzi. Mrcina je skočil na to k ženski, jo prijel od zadaj z obema rokama za ramo, jo stresel in pahnil v zaprta vrata. Nato je stopil za njo,

Štajersko.

— Dedič se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

»Da, dočakali smo jo svetlega, solnčnega jutra, kmalu po volitvi. Izvoljen je bil John Murphy, in nikoli ni boljše izpadla, to mu rad priznam, ampak John Murphy se je z nami vrnil v vlak, ki nam je došel na pomoč, in je kasneje poročil vdovo Harrisovo —«

— Na občnem zboru kolesarskega društva »Sloga« v Idriji se je sklenilo, da društvo proslavi desetletnico svojega obstanka dne 25. avgusta t. l. K tej proslavi se je prijavilo že več vnanjih bratskih društev in posameznih gostov. Zato podpisani odbor že sedaj opozarja vse cenjene člane kakor tudi vse druge kolesarje, da se na dostojen sprejem vseh vnanjih gostov že sedaj pripravljajo. Čas, prostori in spored proslave se še pravočasno naznani.

— Se ena avtomobilska zveza med Logatcem in Idrijo. Gospod Sihar v Logatcu si je omislil svoj lasten avtomobil. Vožnjo ž njim prične še ta teden. Za osební promet bo imel ta avtomobil poseben oddelek in bo tudi proti prahu zavarovan. Želimo najboljši uspeh.

— Na obnem zboru kolesarskega društva »Sloga« v Idriji se je sklenilo, da društvo proslavi desetletnico svojega obstanka dne 25. avgusta t. l. K tej proslavi se je prijavilo že več vnanjih bratskih društev in posameznih gostov. Zato podpisani odbor že sedaj opozarja vse cenjene člane kakor tudi vse druge kolesarje, da se na dostojen sprejem vseh vnanjih gostov že sedaj pripravljajo. Čas, prostori in spored proslave se še pravočasno naznani.

— Sledil se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Dedič se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Sledil se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Dedič se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Sledil se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Dedič se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Dedič se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Dedič se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

— Dedič se iščejo. 7. decembra 1911 je umrl v Agnilarju, Colorado, avstrijski državljani Pavel Ramšak, alias Drumšak, ki je zapustil premoženja bojda do pol milijona šilingov. Žil je vso pohvalo. Vedno se bom spominjal Walkerja. Ni bil sicer popolnoma prepričan, ampak vzlic temu prav izvrsten. Naslednje jutro smo imeli Morgana iz Alabame za zajtrk. Nedvomno eden najboljših ljudi, kar sem jih kdaj vžil, lep, dobre vzgoje, visoko naobrazan, gladko je govoril več jezikov — gentleman od nog do glave — resničen gentleman in izredno sočen! Za večerjo smo imeli patriarha iz Oregona; pri njem smo se uredali, nedvomno — star, suh, trd, da ni mogoče opisati. Navsezadnje sem dejal: Gospoda moja, storite kakor se vam zdi, ampak jaz počakam druge volitve. In Grimes iz Illinois je dejal: »Gospoda moja, tudi jaz počakam. Če izvolite moža, ki ga to ali ono priporoča, se vam rad zopet pridružim.« Prav kmalu se je pokazalo, da je bila nezadovoljnost nad Davisonom iz Oregona splošna, in da se ohrani prijetno razpoloženje, ki nam ga je pripravil Harris, je bila odločena nova volitev; izid: izvolitev Bakerja iz Georgije. Naravnost imeniten! Potem — potem smo imeli Doolittle in Hawkinsa in Mac Elroya (zoper Mac Elroya je govorila majhna in tenka postavica) in Penroda in dva Smitha in Baileya (Bailey je imel leseno nogo, kar je bila očitna izguba, ampak sicer je bil dober) in Indjanca in orgharja in nekega Buchministra — revnega lesenega postopača, ki ni bil za družbo za nič in za zajtrk ne mnogo bolj. Veseli smo bili, da smo ga izvolili, preden je dospela rešitev. »Torej ste končno vendarle dočakali rešitev?«

Samo pri tvrdki

== Glejte skozi proti luči! ==

== Glejte skozi proti luči! ==

Cenik zastoj in poštne prosto

in delodajalci, ki jo prav nič ne tangirajo in da gre njen nastop pri takih sporih vedno v prilog delodajalcem. Pri policiji so delavci vedno krivi. Sedaj se je pa začela naša tržaška policija vmešavati v boj med našimi organizacijami in N. D. O. Seveda v prilog poslednje, kateri gre čez mero na roko, kakor da je ravnatelj policije odbornik slavne N. D. O. Delavci stopijo v stavko. Vseeno je, zakaj. N. D. O. pošlje na mesto stavke policijo. Zavedni zidarji, prepričani, da vrše kulturno in koristno delo, skušajo organizirati neorganiziranega zidarja. Ta se noče organizirati. Delavci nočejo delati z neorganiziranim, ki gre takoj k N. D. O. in ta pošlje proti organiziranim zidarjem — policije, katerih dobi na policiji na razpolago, kolikor jih hoče. Organiziran zidar se skrega z neorganiziranim. Neorganizirani razžali organiziranega. Poslednji obdaruje prvega s poštno klopoto. Neorganizirani, ki je dobil klopoto, preti z nožem in gre k N. D. O. Tam se napravi protokol in se falzificira resnica, nato gre N. D. O. na policijo, ki pošlje svoje redarje, naj aretirajo razžaljenega zidarja in ga obdrže v zaporu. Oni, ki je razžalil in pretil, ostane seveda prost. Izvedeli smo, da je vsemu takemu nekorektnemu postopanju policije kriv njen resnični ravnatelj gospod narodnjak Mahkovec. Manussi, ki je po imenu ravnatelj, ne more proti Mahkovcu nič. Gospod Mahkovec je človek in ima pravico imeti svoje politično prepričanje in tudi svoje narodne ideale. Toda lahko zahtevamo od njega, da pusti, kadar opravlja svojo službo, svoje politično prepričanje doma. Ako misli gospod Mahkovec, da bo smel nemoteno izrabljati svoj uradniški vpliv v nacionalistične svrhe, se proklete moti. Ako imenovani gospod še ne ve, mu povemo, da nima pravice šikanirati delavstva brez potrebe in da se to delavstvo tudi ne bo dalo šikanirati od vsakega policijskega ravnatelja. Tem manj bo molčalo, ako se bo vršilo tako šikaniranje po nalogu gospode iz »Narodnega doma«, do katerega je imenovani gospod preveč nagujen. Tržaško delavstvo je že mnogokrat pokazalo, da ne trpi takih reči. Torci gospod Mahkovec, pozor!

— **Kuga v Trstu.** Zdravstveno stanje obeh za kugo obolelih mornarjev parnika »Amphitrite« se je obrnilo na boljše. Od mornarjev, ki so pod zdravstvenim nadzorstvom, ni obolev nobeden. Če se ne pripeti tekoni 5 dni noben slučaj obolenja, dobi parnik libero prafico.

— **Od gruščja pokopan.** 12letni Karol Štoka iz Kontovelja se je igral z nekim dečkom pri Barkovljah ob cesti, kjer je bilo navoženega mnogo gruščja. Nakrat pa se je počel grušč udirati pod nogami dečka in deček, ki se ni mogel pravočasno rešiti, je ostal v grušču zakopan. Pritekli oče, ki je v bližini užival od dečka pri nešeno kosilo, in drugi ljudje so revčka sicer še živega izkopali, a bilo je zaman. Deček je kolj potem izdahnul.

— **Samomorilec v vodnjaku.** 62letni Anton Čehovin se je v Trstu v samomorilnem namenu vrغل v star precej globok vodnjak. Čehovin je že večkrat pred obupnim korakom izjavil, da se vrže v vodnjak. Govori se, da je bil nevrastenčen.

Zanesljivo znamenje za dobroto

„Pravega Franck-ovega kavinega dodatka“ so mnogotere ponaredbe, zaradi tega je treba pri kupovanju natančno paziti na podpis in tvorniško znamko „kavini mlinček“. Tvornica v Zagrebu.

Proces proti Jukiću in tovarišem.

Zagreb, 29. julija. Ob velikanskim »varnostnim« pripravah se je danes pričel naznanjeni proces proti dvanajsterim dijakom, ki jih državno pravdnštvo v Zagrebu toži:

1. Luko Jukića, da je dne 8. junija z namenom, da ubije kraljevskega komisarja, čakal v Kovačevičevi gostilni v zasedi, potem z browningovo pištolo kalibra 6 in pol cm. na 90 cm. dalje streljal na avtomobil in pri tem zadel banskega svetnika Ivo pl. Ilervoica, vsled česar je ta dne 25. junija umrl; da je na stražnika Petra Borščaka, ki ga je zasledoval, oddal tri strele, hoteč ga ubiti in ga tretjič zadel, tako da je bil na mestu mrtvega, da je dalje na Strofmayerjevi promenadi z namenom, da ga ubije, streljal na policijskega uradnika Fučkarija in ga pod očesom težko ranil.

Cvijić, Česarec, Buhlić, Naidhardt, Horvatin in Horvat so toženi, da so pripravljali atentat s svetovm, s hvalo in z navodili, da so namenoma dali povod zanj, da so bili z Jukićem v sporazumu in imeli tudi brez njega več se-

stankov, ter sklenili, da naj odloči žreb, kdo da naj izvrši atentat. Cvijić je tožen, da je z Mukićem in Neidhardtom skril v votli vrbi na Šalati razstreljiva, ki jih je bil Jukić dobil v Srbiji, da je dne 5. in 6. junija z onima dvema izdelal bombo in da je po procesiji Rešnjega telesa zahteval od Jukića revolver, češ da bo sam streljal na komisarja, ker Jukić pri procesiji ni imel poguma, da bi bil to storil; Česarec je Jukiću očital, da je strahopetec in pljunil pred njim; Buhlić je opozoril Jukića, da se bo komisar udeležil jubilejne stavnosti svojega brata in da bo na vojni tja in nazaj prilika za atentat; od Horvata je pribavil pištolo, zastavil Cvijićevo ura za 8 kron in kupil za to 25 patron. Pred atentatom je sam izročil Jukiću pištolo in patrone, Badalić, Naranić, Dolenc, Gologara, Šarinić so toženi, da so vedeli za namen atentata.

Sodnijska palača na Zrinjskem trgu je zastražena kakor trdnjava. Vstopnico na razpravo je bilo skoraj nemogoče dobiti. Sodišče se je baje balo kakšnega atentata in zaradi tega so se izdajale vstopnice samo osebam, ki jih pozna sodišče. Vsled tega je dvorana tako slabo zasedena kakor pri kakšnem čisto brezpomembnem procesu. Pač pa je po vsem posloju in tudi v dvorani vse polno žandarjev in policijskih agentov.

Obtoženci so toliko ločeni, da sede vsi razun Jukića v eni vrsti na prostoru, kjer so navadno obtoženci, za njimi v prvi vrsti poslušalce pa Jukić.

Zagreb, 29. julija. Kmalu po 8. zjutraj vstopi senat s sodnim predsednikom Wenderjem na čelu v dvorano. Sedeži časniških poročevalcev so gošto zasedeni. Poleg Jukića stoji dvoje žandarjev.

Obtožbo zastopa državni pravdnik dr. Marković.

Zagovorniki so dr. Prebeg, dr. Dušan Popović, dr. Srgjan Budisavljević, dr. Kadušić, dr. Thaler.

Komaj je sodni dvor na svojem prostoru, vstane Jukić in zakliče: »Preden se prične razprava, naj izda državni pravdnik

tiralicu proti kraljevskemu komisarju, ki je zagrešil roparski umor nad hrvatskim narodom.

Predsednik: Mirujte! Jukić: Jaz ne morem mirovati, dokler ostanejo na Hrvaškem taki zločini nekaznovani.

Predsednik: Bodite mirni! To je prostor, kjer se vrši pravo in pravičnost.

Jukić: Na Hrvaškem ni ne prava ne pravičnosti.

Predsednik: Sedite, drugače Vas moram kaznovati.

Jukić: Preden sodite mene, sodite pravega krivca. (Jukić sede.)

Predsednik: Pričenja se glavna razprava proti Jukiću, obtoženemu hudodelstva umora.

Jukić: Zločinec je kraljevski komisar!

Predsednik da poklicati priče, ter jih po formalnem opominu, da morajo govoriti čisto resnico odpusti do srede. Na to vpraša Jukića: Kdo je Vaš zagovornik?

Jukić: Meni ni reba zagovornika; Kdor sem ne more drugače braniti, prime za palico, pa bje na desno in na levo.

Predsednik: Mirujte. Saj ste bili v preiskavi zelo mirni.

Na vprašanja o generalijah odklanja Jukić odgovor.

Ostali obtoženci oddajo mirno svoja generalija. Ko je na vrsti 18letni dijak realne gimnazije Česarec, ga vpraša

predsednik: Ste li rimsko katoliške vere?

Česarec: Prištevajo me tja.

Nato utemeljuje Jukićev zagovornik dr. Prebeg svoj predlog, da naj se Jukić zaradi svojega duševnega stanja

zdravniško opazuje.

Dr. Prebeg se pozivlje na zdravniško izpričevalo garnizijske bolnice v Budimpešti, v katerem pripisujejo zdravniku Jukiću dražljivo slabost kot izraz psihopatične nature, katero označujejo trajne depresije in zmedenost stanje; nadalje trajno hušanje. Psihopatično naturo karakterizirajo sledeči znaki degeneriranja: Desna punčika je manjša od leve; uhla sta prirastla. Bolezen se je razvila tekom službe iz prirojene razpoloženja. O poteku bolezni pravijo vojaški zdravniki, da je bolezen kronična; zdravljenje je imelo dober, toda ne trajen uspeh. Nadalje izrekajo vojaški zdravniki mnenje, da je okrevanje pač mogoče, toda šele v enem ali dveh letih, ter da je za vojaško službo povsem nesposoben. Naposled opozarja dr. Prebeg, da sta bila Jukićev ded in oče umobolna in da je ena njegovih sester v deželni umobolnici v Sarajevu. Naposled omenja dr. Prebeg, da je policija našla bombo, ki je bila skrita na Šalati in bi bila takrat lahko preprečila atentat; s svojo nemarnostjo je zagrešila, da se je napad mogel izvršiti. (Kdove, če je bila samo nemarnost?)

Dr. Popović predlaga, da se preišče duševno stanje obtoženega 18letnega Neidhardta.

Drž. pravdnik Marković se upira obema predlogoma.

Sodišče sklene, da se predloga odklonita, pokličeta se pa dva sodnijska psihiatra, ki bosta opazovala obtoženca tekom razprave in potem oddala svoje mnenje.

Dr. Prebeg in dr. Popović naznanita ničnostno pritožbo.

Nato se čita obsesna obtožnica, katere glavno vsebino smo že objavili. Čitanje traja do dveh popoldne.

Pri koncu razprave se je dogodil majhen incident. Jukić je nenadoma vstal in hotel zapustiti dvorano. Predsednik ga je posvaril, da naj ostane na mestu. Jukić se ni zmenil za njegove besede. Nato sta žandarja pohitela za njim in eden ga je sunil.

Zagovorniki in ostali obtoženci so glasno

protestirali proti žandarjevemu ravnanju. Predsednik je posvaril žandarja.

Ob 2. se je seja zaključila. Jutri zjutraj bo Jukić zaslišan.

Zagreb, 29. julija. Državno pravdnštvo je zaplenilo vse liste razun uradnih »Narodnih Novin« zaradi poročila o Jukićevem procesu.

Zadnje vesti.

SRBSKA CERKVENA AVTONOMIJA.

Zagreb, 30. julija. Srbska radikalna stranka ima v petek v Novem Sadu konferenco; ki se ima baviti z odpravo srbske pravoslavne cerkvene avtonomije. Srbska samostalna stranka predlaga, da se skljuje v Budimpešti protesten shod, katerega naj bi se udeležile vse srbske stranke.

OGRSKO.

Kovacev proces.

Budimpešta, 30. julija. Grof Koloman Tisza, brat Štefanov, trdi, da so opozicionalni poslanci v zvezi z nekim članom magnatske zbornice Kovascu sugerirali (?) napad na Štefana Tiszo. Koloman Tisza pravi, da bo tudi na glavni obravnavi tako pričal.

NAPAD NA KAŠKO SMODNIŠNICO.

Kaša, 30. julija. Ob eni ponoči je zapazila straža pri smodnišnici nekega moža v žitnem polju. Stražnik mu je zaklinal, naj se ustavi, ker tega ni storil, je stražnik ustrelil. Neznanec pa je streljal z revolverjem na stražo. Neznanec je zbežal.

NEZGODE V GORAH.

Inomost, 30. julija. Iz Rabenspitze ob Achen-skem jezeru je padel vpokojeni polkovnik Bussu iz Dunaja in obležal mrtve. — Na Mahnkopfu pri Imstu je pri nabiranju planik ponesrečila gospodična Kimmerjeva iz Vratislave. Bila je takoj mrtva. — Na Rdeči steni ob Karerskem jezeru je padel profesor dr. Wiesing iz Vratislave in je smrtonavno ponesrečil.

Salzburg, 30. julija. V nedeljo je bilo v bližnjih gorah mnogo nezgod. Na Hohenstaufenu se je ubil inženir Lehe, ker se mu je utrgala vrv. Na Saletalpi je spodrsnilo dijaku Bergerju, pa je padel v Kraljevsko jezero in utonil.

NEZGODE NA VODI.

Toblach, 30. julija. Pri veselici na jezeru se je prevrnil čoln s štirimi osebami. Dve sta utonili, dve osebi so rešili.

Magdeburg, 29. julija. Na stari Labi se je prevrnil čoln; dvoje deklet in en mladenič so utonili.

Kijev, 29. julija. Pri regati se je prevrnil motorni čoln. Deset oseb je utonilo.

Pariz, 29. julija. Snoči je neki parnik na Girondi pri Bordeauxu prekucnil čoln, v katerem je bilo šest oseb. Eno so rešili, ostale so ubile lopate parnikovega kolesa.

NEZGODA PRI IZKRCANJU.

Binc, 30. julija. Na morski obali pri Bincu se je podrla ograja mostiča, ki vodi od morja k obali. 200 oseb je šlo čez mostič, od katerih je polovica padla v morje. Doslej so potegnili 14 trupel iz vode. Moštvo parnika je veliko izletnikov rešilo.

GENERALNA STAVKA V BELGIJI.

Bruselj, 30. julija. Izvrševalni odbor socialno demokratične stranke v Belgiji je razposlal več milijonov letakov po vsi deželi, s katerimi naznanja, da prične prihodnji teden 600.000 delavcev z generalno stavko, ki bo trajala šest tednov, ako vlada ne dovolj takoj splošne, enake in direktne volilne pravice.

STAVKA TRANSPORTNIH DELAVCEV KONČANA.

London, 30. julija. Transportni delavci v londonski luki so končali stavko, ki je trajala od srede meseca maja. Stavkovni komite pozivlja delavce, naj prično takoj z delom, ker ni mogoče doseči nobenega sporazumljenja s podjetniki.

NADŠKOF FISCHER BOLAN.

Kelmorajn, 30. julija. Nadškof kardinal Fischer je obolev. Njegovo stanje je zelo nevarno.

TURČIJA.

Carigrad, 30. julija. Nova vlada, ki se šele danes predstavi zbornici, bo po prečitjanju vladnega programa, ki bo najbrže v parlamentu odobren, vložila predlog: 1. Razpust parlamenta je absolutna pravica sultana. 2. Volilne proteste in volilne zapisnike preišče senat.

Sporazum med mladoturki in ligo.

Carigrad, 30. julija. Med mladoturki in vojaško ligo se vrše pogajanja, da se po razpustu zbornice preprečijo eventualne reakcionarne struje.

JAPONSKI CESAR — UMRE.

Tokio, 30. julija. Snoči je umrl mikado v starosti 60 let. (Vladati je začel Mutsuhito s 15 leti. Umrl mikado je 120. član vladarske rodovine Džimu Teno, ki vlada na Japonskem že od leta 660 pr. K. Mikado je imel 13 otrok, 5 dečkov in 8 deklic. Od dečkov so umrli vsi, razen princa Jošihita, ki bo njegov naslednik. Prestolonaslednik je evropsko vzgojen, star je 33 let.)

ROPARSKI UMOR.

Novi Jork, 29. julija. Roparji so umorili polkovnika Roquettea, ki se je odlikoval v barski vojni. Roparji so odnesli iz njegovega stanovanja vse dragocene. Policija ni doslej izsledila morilcev.

Novice.

* Grozodejstva. Pred kratkim smo poročali o »hudičevem paradizu« v Južni Ameriki. Sedaj prinašajo novojeorški listi vesti o novih grozodejstvih. Charles Meyer se je pravkar vrnil

Goriško.

— **Iz Nabrežine.** Uslužbenci južne železnice smo nagajivih šikan vajeni kakor fujakarški konj biča. Naj navedemo najnovejšo provokacijo. Železničarji, stanujoči v oddaljenih vaseh in na gorenji strani postaje smo imeli bliznjo kozjo pot, po kateri smo hodili v službo in iz službe in po kateri so nam svojci donašali kosilo. Steza je bila uslužbencem dovoljena, odkar stoji postaja, torej več kot pol stoletja. Pred nedavnim časom so jo zagradili z železnimi vrati, ki pa so bila tri ure na dan odprta: zjutraj za dohod in odhod, popoldne za donašanje kosila in zvečer za odhod in dohod v službo. Zdar pa je kurilniško vodstvo poslalo iz Trsta mlado in naduto človeče, nekega Buhla, ki nam je omenjeno stezo konfisciral in vrata zaklenil, vzdrževalna sekcija pa je vso stezo »polišpala«, da nihče ne more čez na postajo! Kako lepi prizori se ponavljajo dan za dnem. Ko nam po vrvi spuščajo kosilo čez steno kakor vsled kolere izoliranim osebam; to lepo enoličnost časih zimož nežgoda, ki povzroči, da se želodcu namenjeno kosilce raztrese in razlije po tleh. Zdar nam ne kaže drugega, da hodimo pol ure dlje na postajo, ali pa da razpišemo stalno mesto za Zeppelina; kvečjemu še to, da zahtevamo od direktcije, naj odpokliče provokaterja iz Nabrežine in naj dotična vrata zopet dovoli svojim uslužbencem!

Trst.

— **Povedali so nam,** da dobe v sedanjih dnehi časniške suše uredniki »Edinosti« posebno nagrado za vsako laž, ki jo napišejo o socialni demokraciji in o njenih organizacijah. Nagrada je seveda tem večja, čim večja je laž. Tako je n. pr. »Edinost« lažnivo poročala o shodu zidarjev na Vrdelci. Pravi, da jih je bilo 30 (od par tisoč, kar jih je v Trstu) in da gre z organizacijo nizdol. Najprej povemo »Edinosti«, da je bil shod sklican le za zidarje, ki bivajo na Vrdelci. Bilo je to pravzaprav mesečno zborovanje ondotnih članov. Na Vrdelci je kvečjemu nekaj nad 100 zidarjev in od teh je bilo navzočih nad 90, ki so vsi člani, kakor so člani tudi oni, ki se shoda niso mogli udeležiti. Sodrugi Petejan je poročal res samo v italijanskem jeziku, to pa zato, ker so poročilo vsi razumeli in niso želeli poslušati enakega poročila v dveh jezikih. Vzrok so pa tudi slovenski narodnjaki sami, ki v dolgih letih svojega vladanja v okolici niso znali to ljudstvo naučiti slovenskega jezika. Naj se prime »Edinost« sama za nos. Bolje bi pa bilo, da bi bila poročala »Edinost« o shodu zidarjev, ki ga je sklicala N. D. O. pretečeni teden in kjer je bilo navzočih celih 12 morda zidarjev.

— **Ljudski oder** naznanja, da se odslej naprej v torkih ne bodo izposojale knjige.

— **Redarstveno ravnateljstvo v službi slovenskih narodnjakov.** Da so bili slovenski narodnjaki od nekdanjih službniški policije, je neslavna resnica. Ali, da stoji policija naravnost v narodnjaško službo, ne bi bili nikdar pričakovali. Ako je že tako, da ne moremo živeti brez policije, bi se smelo o nje zahtevati, da vrši svojo dolžnost tam, kjer je res potrebna in nepristransko. O pristranosti policije bi se lahko veliko govorilo, čeravno se je o tem poglavju redarstva že veliko pisalo. O policiji vemo n. pr. že od nekdanj, da rada šikanira delavce in da se vmešava v spore med delavci

je moja postaja, pa se moram posloviti. Če boste imeli kaj prostega časa, Vas veselo pozdravim pod svojo streho. Ugajate mi; rad Vas imam. Skoro tako rad kakor Harrisa. Na svidenje, gospod, in srečno pot!

Odsel je. Še nikoli vse svoje žive dni nisem bil tako omanjen, preplašen in v strahu! Ampak moja duša se je veselila, da je odsel. Vzlic blagemu značaju in prijetnemu glasu me je kar potrosilo, če se je ozrl s svojim lačnim očesom name, in ko sem čul, da ga nevarno čuvstvo veže do mene in da me sporeja z rajnikom Harrisonom, mi je otrpnilo srce. Na vso moč sem bil zmeden. Nič nisem dvomil nad njegovimi besedami — vsak stavek je imel na sebi pečati resnične resnobe; ampak strahotne podrobnosti so me prevzele in zmedle moje misli. Opazil sem izprevidnika, da me gleda. »Kdo je ta mož?« ga vprašam.

»Poslanec je bil, in sicer dober poslanec. Ampak nekdo ga je na železnici zalotil snežni metel in bi bil kmalu gladu poginil. Tako prezebel je bil in izlakoten, da je obolev in bil več mesecev ob pamet. Sedaj je zopet dober in trpi le na fiksni ideji; če se spomni dogodkov, ne lenja prej, dokler ni povžil vsega vagona. Tudi sedaj bi bil pohrustal vso družbo, da ni izstopil. Njih imena ima v glavi kakor naštevanko. Če je vse razen sebe povžil, pravi: »Ko je prišel čas za volitev zajtrka in ker ni bilo opozicije, sem bil izvoljen jaz; odstopil sem brez ugovora. Tako sem tu.«

Neizrekljivo sem sem čutil omečenega, ko sem izvedel, da sem poslušal nedolžne fantazije blaznika in resnične dogodljaje krvoločnega hudožreca.

iz potovanja po Južni Ameriki in pripoveduje o nekem Suarezu, ki je organiziral neko vrsto neodvisne kraljevine v ravninah med reko Beni in med Amazonsko veletokom. Suarez razlašča velikanske gozdove, v katerih je silno dragocen les in mnogo kavčuka. Podjarmil je 200.000 domačinov, ki mu morajo prinašati v določenem roku gotovo množino kavčuka; drugače jih silno muči. Največkrat kaznuje domačine na ta način, da mu odreže en ud, na primer prst. Ako se drugič pregreši, mu odreže roko, nožo, končno glavo. Se hujša grozodejstva pa uprizarja z ženami in otroci. Ako se pregreše, tedaj jih žive zaziada, ali pa jih izstrada, ali pa jih izpostavi neznojni vročini. Suarez ima že velikansko premoženje. Kako brezprimerno je sirov, kaže dejstvo, da je dal svojega lastnega brata na grozovit način umoriti, ker si je domišljal, da je zbral zarotnike proti njemu. Domačini se ga tako boje, da si ne upajo potovati svojem trpljenju nikomur, ker ima Suarez nastavljenih vse polno ogleduhov. Okolo sebe ima Suarez celo tolpo zloglasnih ljudi, ki so mu vdani z dušo in telesom in ki so pripravljani k vsakemu grozodejstvu. Meyer zahteva ob koncu svojega poročila, naj vlada napravi s silo konec temu nečloveškemu početju.

* **Sodnik** — tat, iz Pariza poročajo: Pred nekaj dnevi je zasljal imovit meščan v Saint-Malo ponoči čuden šum iz svoje pisarne. Takoj je mislil, da so ga obiskali tatovi, vzel je revolver in šel v sobo, iz katere je slišal šum. Ravno ko jih je hotel primerno ošteti, je spoznal v enemu izmed vlomilcev sodnika domačega mesta. Pustil je, da so tatovi zbežali, a prihodnji dan je naznanil tatvino pri sodišču, pri istem sodišču, pri katerem eden izmed gospodov vlomilcev uraduje.

* **Zastrupljenje v pariški vojašnici.** V vojašnici republikanske garde je mnogo vojakov obbolelo na zastrupljenju. Nekateri zdravniki menijo, da je vzrok zastrupitve slabo žganje, drugi menijo, da so vojaki zboleli za tifusom. Dospel je obbolelo 71 mož, od teh je 12 smrtonovarno bolnih. Čudno je, da so zboleli le neozmenjeni vojaki, ki obedujejo v vojašnici, medtem ko so ostali oženjeni vojaki, ki imajo oskrbo doma, popolnoma zdravi.

* **Avstrijsko uradništvo.** Po izvestjih finančnega ministrstva za leto 1911 je bilo na Avstrijskem 66.700 državnih uradnikov, učiteljev in sodnikov, ki so vsi skupaj dobili 263.974.000 K plače. Različni stražniški oddelki so šteli 43.246 nastavljenecv, ki so dobili 49.652.000 K plače. Poduradnikov in uslužbencev je bilo 28.668, dobili so 49.830.000 K plače. Dalje je v državni službi 59.159 oseb, ki imajo z državo pogodbo, te so dobile 66.660.000 K plače. Delavcev je v državni službi 64.000, ki so dobili 53 milijonov kron plače. V železniški službi je 175.591 oseb nastavljenih, ki imajo 277.933.000 K plače. Vseh oseb je bilo torej v pretečenem letu v državni službi 427.564, vse plače so znašale 763.049.000 kron.

* **Moderne trgovine.** V velikih mestih se vzdigujejo ob najlepših in najobjudnejših cestah velikanske palače, s širokimi, visokimi okni in vsakem nadstropju. Za okni so pa umetno razvrščeni najrazličnejši predmeti: srajce, igrače, gumbi, pohištvo, čevlji, jestvine, knjige, zavarovalne pristopnice itd. To je moderna trgovina. Na Angleškem so nastale prve velike, moderne trgovine. Londonska veletrgovina Harrods razpošilja cenike, ki obsegajo 1500 strani. V Parizu je zaslovela najbolj trgovina »Au Bon Marché«, ki je že pred desetimi leti dosegla 200 milijonov frankov prometa. Seveda ima Pariz več takih veletrovin, ki so imele leta 1904 za 560 milijonov frankov prometa. V londonski veletrovin Whiteley je nastavljenih 6000 uslužbencev. Seveda je Amerika tudi tukaj na prvem mestu. V Čikagu je v trgovini Marshall Fried in Co. 10.000 nastavljenecv in trgovina razpeča vsako leto za 260 milijonov kron najraznovrstnejšega blaga. Že omenjena pariška trgovina »Au Bon Marché« dobi vsak dan 4000 pisem in za 40 milijonov kron blaga pošlje ta trgovina vsako leto v francoske province in v inozemstvo. Dobi se pa tudi vse: vstopnice za gledališče, vozne listke, lastno fotografijo, cvetlice, akvarije, kače, ptice, jestvine, v trgo-

vinu imajo ledenice in hladilnice za meso, ribe, perutnino, bazen z živimi ribami. Pri Whiteleyju v Londonu so na razpolago brivci, zavaruje se lahko proti nezgodam in ognju, izposojajo se vozovi, v najem se dobe plesne dvorane, naročajo se lahko najzibrajši obedi, hiše so na prodaj, v oskrbo sprejemajo pse, mačke in konje; prevzemajo selitve, snažijo preproge in končno preskrbe še pogreb. Veletrgovine znajo pa tudi privabiti kupovalce. Vsakdo se lahko spreha po sobah, nič mu ni treba kupiti, a če vidi toliko lepih predmetov, ga slednjic je zvabi. Kupovalcem in gledalcem so na razpolago igralne sobe, sobe, v katerih dobivajo čaj, kavo, galarije s slikami, soče, v katerih igrajo otroci pod posebnim nadzorstvom, zimski vrtovi.

* **Kupčija je kupčija,** to je geslo kapitalizma. Rimski list »P. ...« poroča, da je ponudil predsednik trgovske in obrtne zbornice v Rimu Turčiji dobaviti orožje in strelivo. Ponudil je Turčiji, da ji dobavi tekem treh mesecev 60.000 pušk (sistem Gries), 30.000 Mauserjevih pušk, 100 brzostrelnih pušk, 8000 karabincev, 70 gorskih baterij in streliva, kolikor bi ga Turčija potrebovala za trimesečno dobo vojne. »Rassegna« poziva ministrskega predsednika Giolittija, da naj uvede preiskavo, in trdi, da razpolaga z dokazili. Gospod predsednik rimske trgovske in obrtne zbornice je v političnem življenju najbrž velik patriot in navdušen militarist. Zakaj brez patriotizma in brez militarizma bi ne mogel za dober denar prodajati orožja in svoje mile domovine.

Odgovorni urednik Fran Bartl
Izdaja in zalaga založba »Zarje«.
Tiska »Učiteljska Tiskarna« v Ljubljani.

Josip Molar

gostilničar
na Senenskem trgu v Gorici

vljudno naznanja p. n. občinstvu v mestu in na deželi, da se preseli s 1. avgustom t. l. v dobro znane gostilniške prostore

„Pri belem Zajcu“

v Nunski ulici v Gorici

kjer bodem točil domača vina in stregel z dobro kuhinjo.
Za obilen obisk se priporoča

Josip Molar
gostilničar.

Tobakarne oziroma prodajalne „Zarje“ v Trstu so:

- Južni kolodvor.
- Ficke, Kasel Silos pred vhomom v prosto luko.
- Moze, ulica Miramar 1.
- Beden, ulica Madonnina št. 2.
- Gostilna Internazional, ulica Giovanni Boecacio št. 25
- Lavrenčič, trg pred Kasarno (Piazza Caserma).
- Pipan, ulica Ponte della Fabra.
- Gramaticopulo, Piazza Barriera.
- Bruna, ulica del Rivo.
- Raitinger, Riva Grumola št. 20.
- Hoelzl, trafika na državnem kolodvoru.
- Bajc, ulica Geppa
- Kovač Antonija prodajalna v Sv. Križu.
- Muraro Matej, Via Sette Fontane 14
- Geržina, Rojan.
- Benussi, Greta.
- škladišče II. kons. zadrug na Belvedere.
- Artuš, Belvedere 57.
- Sekovar, Piazza Caserma.

Kupujte „Zarjo“.

Najnovjše! Najnovjše!
Maksim Gorkij

„Mati“.

Cena K 4.—
To pohvalno delo slavnega ruskega pisatelja je izšlo te dni. Dobiva se po vseh knjigarnah, kakor tudi v založbi »Zarje« v Ljubljani, ki je knjigo založila in izdala.

St. 19.501.

Delavske zadruge

za Trst, Istro in Furlanijo
iščejo mladega

uradnika ali uradnico

Zahteva se popolno znanje slovenskega jezika in nekoliko italijanskega ali nemškega. Mesto je nastopiti takoj. Ponudbe naj se pošljejo na glavni urad Delavskih zadrug v ulici S. Francesco št. 21.

Vožnja z avtomobilom!

Slavnemu občinstvu vlužno naznanjam, da imam vedno na razpolago

avtomobil za vožnje po mestu in na deželo.

Cene zmerne.
Priporočam se slavnemu občinstvu za ceniena naročila ter beležim z odličnim spoštovanjem
Ivan Belič
Dunajska cesta št. 8.

Razglas.

Na podlagi § 26, al. a, b, občinskega reda za stolno mesto Ljubljano prepoveduje podpisani mestni magistrat iz ozirov na varnost oseb in prometa izvoz z vsakorvrstnimi vozovi, avtomobili, motocikli in kolesi iz Franciškanske ulice na Dunajsko cesto ter odreja, da se sme v nerazširjenem delu Franciškanske ulice, t. j. počeni od poslopja »Učiteljske tiskarne do vogala Dunajske ceste vršiti vozni promet z navedenimi vozili le v smeri od Dunajske ceste proti Franciškanski cerkvi, ne pa nasprotno. Prestopniki zapadejo zakoniti kazni.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 20. julija 1912.
Zupan:
dr. Ivan Tavčar l. r.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 8 vin.

- v naslednjih tobakarnah:
- Južni kolodvor, na peronu.
 - Pirnat, Kolodvorska cesta.
 - Zupančič, Kolodvorska cesta.
 - Blaž, Dunajska cesta.
 - Sterkovič, Dunajska cesta.
 - Fuchs, Marije Terezije cesta.
 - Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
 - Šubič, Miklošičeva cesta.
 - Šenk, Resljeva cesta.
 - Kanc, Sv. Petra cesta.
 - Treo, „
 - Kušar, „
 - Podboj, „
 - Bizjak, Bahoričeva ulica.
 - Remžgar, Zelena jama.
 - Svetek, Zaloška cesta.
 - Sešark, Šelenburgova ulica.
 - Suhadole Anton, Zelena jama 50.
 - Dolenc, Prešernova ulica.
 - Pichler, Kongresni trg.
 - Ušeničnik, Zidovska ulica.
 - Kleinstejn, Jurčičev trg.
 - Wisiak, Gospodska ulica.
 - Stiene, Valvazorjev trg.
 - Košir, Hilserjeva ulica.
 - Sušnik, Rimska cesta.
 - Klanšek, Tržaška cesta.
 - Elsner, Kopitarjeva ulica.
 - Blaznik, Stari trg.
 - Kustrin, Breg.
 - Sever, Krakovski nasip.
 - Državni kolodvor.
 - Križaj in Kotnik, Šiška.
 - Likar, Glince.
 - Jezeršek, Zaloška cesta.

RAZGLAS.

Članski prispevki in dajatve na podlagi dnevniš mezd, določenih z razpisom mestnega magistrata ljubljanskega z dne 30. januarja 1912. l. št. 42160.

A. Za delojemalce:	Določena dnevna mezda		Tedenski prispevek		Mesečni prispevek		Bolniščina (dnevna)		Pogrebščina	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
I. Za vajence, praktikante in volonterje	1	—	—	12	—	52	—	26	—	—
II. Za delojemalce, kojih dnevna mezda ne presega 2 K	1	80	—	22	—	94	—	47	—	—
III. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K do 2 K 30 v	2	20	—	26	—	114	—	57	—	—
IV. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 30 v do 2 K 60 v	2	50	—	30	—	130	—	65	—	—
V. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 60 v do 2 K 90 v	2	80	—	34	—	146	—	73	—	—
VI. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 90 v do 3 K 20 v	3	10	—	37	—	161	—	82	—	—
VII. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 20 v do 3 K 50 v	3	40	—	41	—	177	—	89	—	—
VIII. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 50 v do 3 K 80 v	3	70	—	44	—	192	—	96	—	—
IX. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 80 v	4	—	—	48	—	208	—	104	—	—
B. Za delojemalke:	—	80	—	10	—	42	—	21	—	—
X. Za vajenke, praktikantke in volonterke	1	30	—	16	—	68	—	34	—	—
XI. Za delojemalke z dnevno mezdo do 1 K 60 v	1	60	—	19	—	83	—	42	—	—
XII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 1 K 60 v do 2 K	2	—	—	24	—	104	—	52	—	—
XIII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K do 2 K 40 v	2	40	—	29	—	125	—	63	—	—
XIV. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K 40 v do 2 K 80 v	2	80	—	34	—	146	—	73	—	—
XV. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K 80 v do 3 K 20 v	3	20	—	38	—	166	—	83	—	—
XVI. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 3 K 20 v do 3 K 60 v	3	60	—	43	—	187	—	94	—	—
XVII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 3 K 60 v	3	60	—	43	—	187	—	94	—	—

Ti nastavki so stopili z dnem 1. marca 1912. l. v veljavo in ostanejo veljavni, dokler jih ne spremeni obrtna oblast. Pri preračunanih blagajničnih prispevkov se nedelje ne vpoštevajo in se za celi mesec trajajoče delavsko razmerje šteje povprečno 26 mezdni dni.

Načelstvo okrajne bolniške blagajne v Ljubljani.